

Ervaringen met
informele zorg

In gesprek met Ingrid Lagarde,
docent verpleegkunde en verzorgende-ig ROC Nijmegen

**‘Tien weken in de wereld van
informele zorg!’**

Ingrid Lagarde: ‘Tien weken in de wereld van informele zorg!’

Op een van de locaties van ROC Nijmegen in Boxmeer vertelt Ingrid Lagarde, docent verpleegkunde en verzorgende-ig, over haar lessen aan derdejaarsstudenten. Heel concreet? Ze geeft inzage in de wijze waarop zij de kennisbundel ‘Samenspel met mantelzorgers en vrijwilligers’ op een inventieve manier gebruikt.

Ingrid vertelt dat ze altijd al interesse heeft gehad in dit onderdeel van de zorg. ‘Ik ontdekte dat informele zorg echter niet of te weinig aan bod kwam’, begint zij haar verhaal. ‘Dit terwijl het onderwerp wel terugkomt in de kwalificatiedossiers, die leidend zijn voor het lesprogramma op het ROC. De toekomstige zorgprofessionals dienen dagelijks samen te werken met mantelzorgers als partner in de zorg en af te stemmen met cliënt en familie over de zorgvraag en ondersteuningsbehoefte.’ De noodzaak is er volgens Ingrid en haar collega’s steeds meer, omdat de rol van mantelzorger steeds belangrijker wordt.

De wereld van mantelzorg in tien weken

Resultaat? Ingrid ondernam actie. Hoe? Door de kennisbundel als tien weeks lesprogramma integraal aan te bieden aan haar derdejaars studenten verpleegkunde. ‘Een

collega, die een aandeel heeft gehad in de ontwikkeling van de bundel, attendeerde mij op de kennisbundel. Samen met een andere collega hebben we dit benut. Gedurende tien weken dompelden wij de studenten 3 uur per week onder in de wereld van mantelzorgers, vrijwilligers en de rol die zij straks als verpleegkundigen in de samenwerking met hen hebben. De uren vielen gewoon onder begeleid onderwijs.

Terugkijkend naar de eerste ronde van tien weken kan Ingrid concluderen dat de grootste winst bewustwording is. Studenten geven aan dat zij zich meer bewust zijn van de rol van mantelzorgers en vrijwilligers en wat dit straks vraagt van hun eigen houding als professional. Dit om de samenwerking zo goed mogelijk te laten verlopen. Voor haar is het grote voordeel van tien weken specifiek aandacht voor dit onderwerp dat er tijd en ruimte is om in te gaan op vragen van de studenten, ze de praktijk in te sturen en er ingegaan

De kennisbundel ‘Samenspel met mantelzorgers en vrijwilligers’ biedt...

- Praktische werkvormen
- Sluit aan op de kwalificatiedossiers
- Interactief lesmateriaal
- Ruimte aan de docent voor eigen invulling

kan worden op casussen die studenten zelf inbrengen. ‘Studenten geven terug dat ze hierdoor veel bewuster zijn van hun rol als toekomstig zorgprofessional in het samenspel met mantelzorgers en vrijwilligers. Dat is al een enorme winst’, concludeert Ingrid.

Voldoende materiaal voor tien weken

De kennisbundel biedt volgens Ingrid meer dan voldoende materiaal voor tien weken. De bundel zit vol met werkvormen, filmpjes en leesvoer. Zij heeft ervoor gekozen de leerlingen veel zelf aan het werk te laten. Onderdeel van het 10 wekelijkse lesprogramma is het uitvoeren van een opdracht door de studenten. Ingrid: ‘Voor deze casus moesten de studenten bijvoorbeeld een mantelzorger interviewen en uitzoeken welke rollen te herkennen zijn bij een mantelzorger. Vaak ondersteunde ik ze door filmpjes te laten zien of te vertellen over ervaringen.’

Jonge mantelzorgers

Wat volgens Ingrid veel indruk maakte bij de studenten is de aandacht in de lessen voor jonge mantelzorgers. ‘Het besef dat ook zij of een van hun vrienden mantelzorger kan zijn maakte veel los’, vervolgt Ingrid haar verhaal. ‘Het zorgt voor nog verdere bewustzijn van de noodzaak van goed samenspel met informele zorgverleners. Ook blijken veel meer studenten dan gedacht zelf vrijwilliger te zijn. Bijvoorbeeld in de thuissituatie, bij de sportvereniging, in de wijk of op een school.’

De rol van mantelzorgers en vrijwilligers wordt steeds groter. Toekomstige zorgprofessionals moeten hiervan bewust zijn.

Praktisch

Ondanks dat het lesprogramma is gegeven aan studenten van niveau 4 denkt Ingrid dat het ook prima toepasbaar is voor de opleiding tot verzorgende, niveau 3. ‘Studenten waarderen vooral dat ze zelf veel aan de slag gaan met het onderwerp en de kennisbundel. Een volgende stap is dat het onderwerp geïntegreerd wordt opgenomen in het onderwijsprogramma voor de hele opleiding.’

‘Een eerste actie volgt binnenkort. Dan wordt het lesprogramma ook aangeboden aan derdejaars studenten verzorgende-ig van ROC Nijmegen locatie Boxmeer. Het ROC Nijmegen werkt met een online leeromgeving voor de studenten. In deze leeromgeving kunnen docenten lesmateriaal klaarzetten voor studenten. Ook kunnen studenten met elkaar discussiëren en ideeën uitwisselen. De kennisbundel sluit prima aan bij deze vorm van leren.’

Tien weken kennismaking heeft meerwaarde

Ingrid herhaalt dat de kracht van het aanbieden van de kennisbundel als module is dat studenten de tijd krijgen alle facetten van het samenspel te leren kennen. En ook door dat aan te vullen door hen opdrachten in de praktijk uit te laten voeren waarop in een les wordt gereflecteerd. Kortom, in tien weken kennismaken met de wereld van informele zorg heeft beslist meerwaarde.

Student 1: ‘Ik ben persoonlijk anders tegen mantelzorgers en vrijwilligers aan gaan kijken. Dus voor mij is mijn doel bereikt. Ik heb ervan geleerd dat wij als hulpverleners moeten kunnen signaleren en communiceren met betrokkenen. Hierdoor voorkomen wij dat de draaglast te zwaar wordt voor de mantelzorgers. Ik kan deze situaties die ik tijdens deze module geleerd heb toepassen op mijn werk.’

Student 2: ‘Ik kan mij na dit lesblok veel beter inleven in een situatie van een mantelzorger en ik ben er veel bewuster over na gaan denken. Ik heb dit blok ook geleerd dat een mantelzorger van buiten vaak laat zien dat het goed gaat, maar dat er van binnen iets heel anders aan de hand is. Daarom is het zo belangrijk om te observeren, signaleren en gesprekken aan te gaan met de mantelzorger. Niet alleen gesprekken over de zorgvrager,

maar ook gesprekken over alledaagse dingen. Door in gesprek te gaan met een mantelzorger leer je hem beter kennen en kom je er ook achter waar hij tegenaan loopt. Als je weet waar hij tegenaan loopt weet je ook waar jij hem bij kan helpen. Je kan je krachten dan bundelen en samenwerken. Je vult elkaar als het goed is aan.’

Ook aan de slag met informele zorg in de les?

Ga dan naar de kennisbundel ‘Samenspel met mantelzorgers en vrijwilligers’. Daarin vind je een complete serie lesmateriaal over mantelzorg en informele zorg. Je kunt een blok met alle thema’s inrichten, maar ook onderdelen uit de verschillende thema’s halen ter inspiratie – hiermee kun je gelijk aan de slag!

Meer weten? Neem contact op

Yvonne de Jong
e-mail y.dejong@vilans.nl of
telefoon 06 22810376.

Inge van Steekelenburg
e-mail i.vansteekelenburg@movisie.nl of
telefoon 030-7892216.